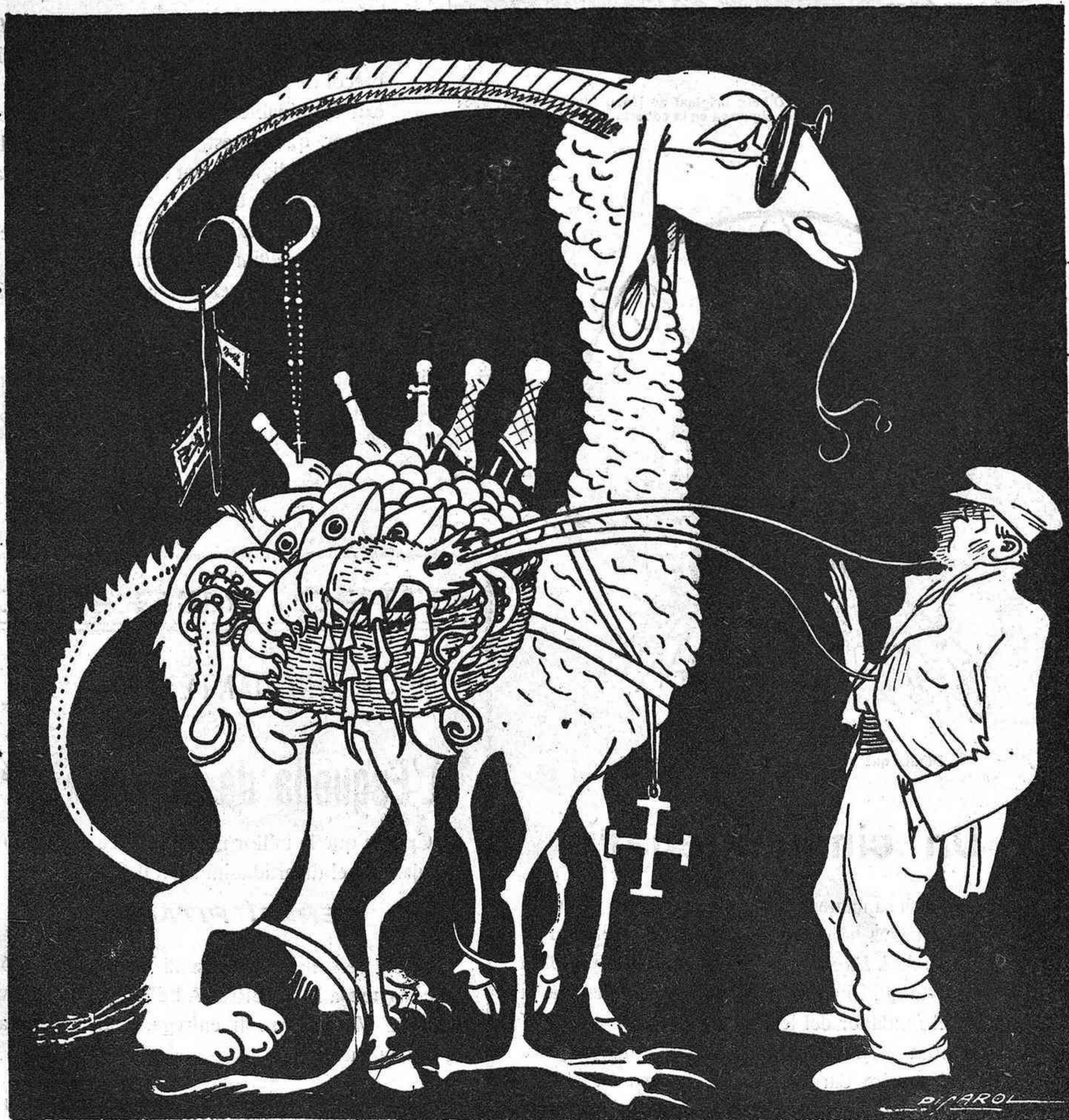

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Núm. 1835 ————— ANY XXXVI
BARCELONA, 27 DE FEBRER DE 1914

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT
10 cèntims ————— Atrassats: 20

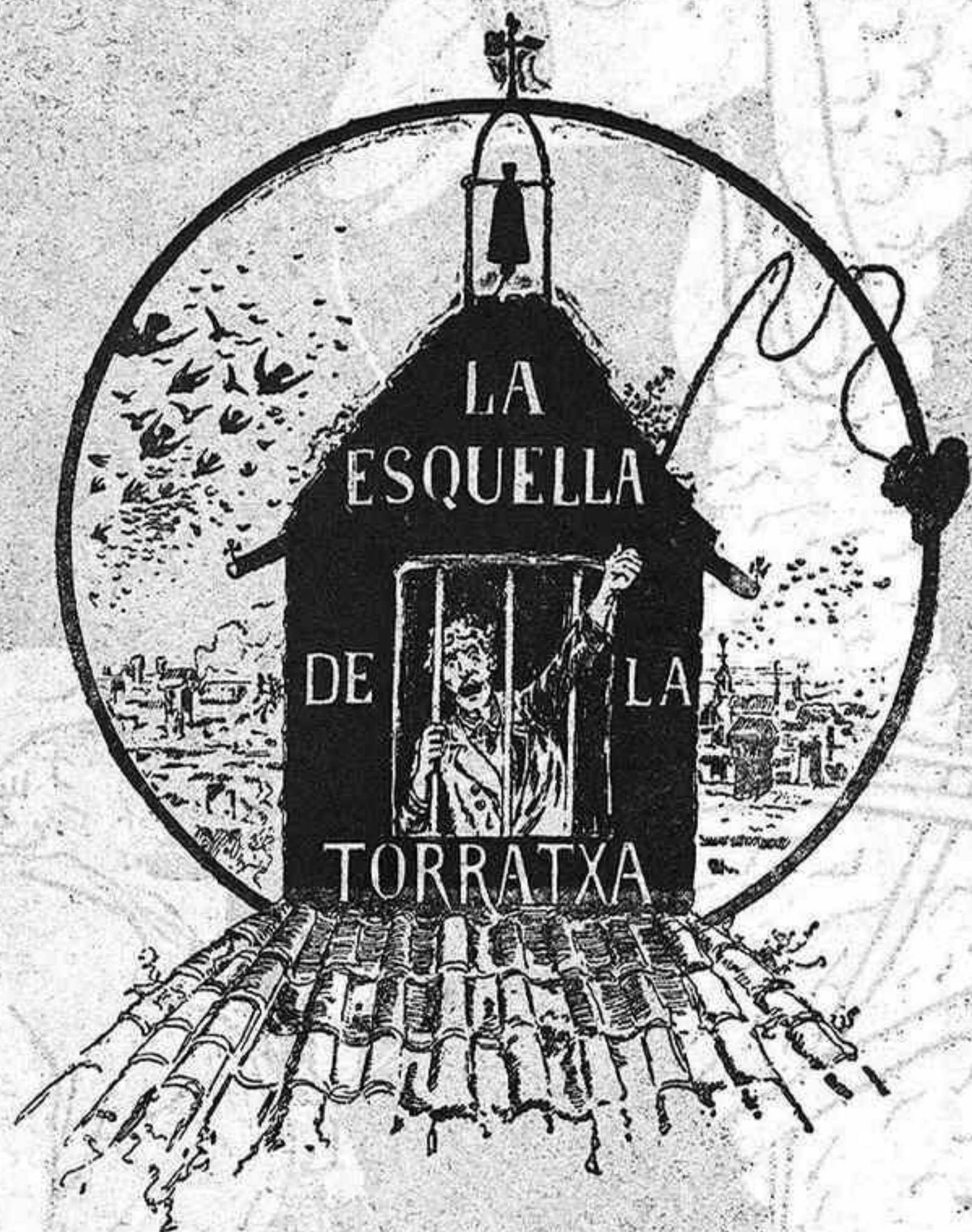
LA QUAREMA

—Ja't conec, jal... Ets la miseria dels senyors.

DE "L'ESQUELLA DE LA TORRATXA"
Singlot poètic d'en Serafi Pitarra)

Dibuix original de Josep Lluís Pellicer, que figurava en la coberta de la primera edició.

Dibuix que ha figurat en edicions successives

Un cinquantenari

Han fet molt santament l'empresa del Teatre Principal i la revista artística «El Teatre Català», en celebrar el cinquantenari de *L'Esquella de la Torratxa*, primera obra teatral d'en «Serafi Pitarra», honorant així, de passada, la memòria del fundador del teatre de la terra.

La xamosa *Esquella*, acompanyada d'una música aixerida del mestre Sarriols, va estrenar-se en el vell «Odeón», per una companyia d'aficionats, la nit del 24 de febrer del 64, davant d'un públic nombrosíssim, i ob-

tingué un èxit tan extraordinari que aviat diferents empresaris varen disputar-se-la, representant-se seguidament en el teatre dels «Campos Elíceos» i més tard en els antics jardins del «Tívoli». Els primers protagonistes d'aqueixa divertidíssima sarçuela foren una noia que's deia Agneta Solà i un tal Altimira. Amb ella s'hi revelaren artistes d'indiscutible talent: la Soler, en Fontova, la Llorens, en Roca, i tants i tants altres que, després, donaren jornades de glòria a la nostra escena.

Pot dir-se que amb *L'Esquella de la Torratxa* en Frederic Soler va construir el breçol de l'art comediògraf regional. El seu èxit formidable va animar de tal manera a l'autor, que aquest es llençà amb tot el seu gran cor i el seu prodigiós talent a la gloriosa tasca de bastir el temple del teatre català.

Una altra prova de l'èxit literari d'aqueixa veterana producció. De *L'Esquella de la Torratxa*, propietat editorial de la casa Antoni López, se n'han fet ja sis edicions, que representen molts milers d'exemplars.

El nostre setmanari, que deu a *L'Esquella de la Torratxa* l'acreditat títol que porta, no podia passar en silenci aquesta data del seu cinquantèssim aniversari.

Vagi aquesta esquellotada en son honor.

CUPÓ - REGALO

CINQUANTENARI

DE

“L'Esquella de la Torratxa”

Creiem que la millor manera de celebrar-lo és popularitzar el divertidíssim SINGLOT, de

SERAFÍ PITARRA

A tota persona que's presenti amb aquest cupó i **20 cèntims** a la LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, 20, se li entregarà un exemplar de l'esmentada obra.

CADUCA EL PRÓXIM DIVENDRES

L'ENTRADA DE LA QUARESMA

—Dibuix del malaguanyat artista Tomàs Padró, publicat en *Un tros de paper*.

DE CONCELLER EN CAP

—Vaja, que diguin lo que vulguin, jo he sigut l'única disfrega presentable d'aquest any.

CRÒNICA

Pulvis eris

PER A UNA SENYORA DE FÒRA

ELLA i dil·lecta amiga: Vingui—em deia en la seva darrera carta—quan haja passat el Carnestoltes, an aquesta vila, que serà per als séus nirvis esbalotats el millor sanatori. Aquí, la Quaresma és... Quaresma.

Sí, sí, missenyora, en lloc com en les petites viles se sent tot el prestigi del silenci, la meditació i l'abstinència que'l cristianisme ens imposa, per a que nosaltres, pobres mortals, imitem durant vuit setmanes la vida i obres de Nostre Senyor Jesucrist. An allí se resa devotament, en havent sopat, un estomacal rosari; cada divendres se va

a escoltar el sermó quaresmal d'un pare predicador vingut de fóra; les quaranta-hores mantenen, com mai, el

séu prestigi; la taula esdevé frugal durant tota la setmana, i el divendres, vós, senyora, dejuneu de veritat.

Però aquesta és una interpretació de les ordres de l'Esglesia excessivament austera, gairebé protestant que nosaltres, homes de ciutat, no podem admetre. La vida frèvola i amorosa pot perfectament acoblar-se, en les nostres ciutats i sobre tot en la nostra gustosa Barcelona, amb els imperatius religiosos. Anirem, aquests divendres de Quaresma, a escoltar els sermons de Betlem, temple on les pecadores acoten el cap una vegada més. A la sortida, aqueixes senyores, podran oferir, amb l'edificació de la prèdica, una puresa que nosaltres ens apressarem a tacar. Tot sopant llegirem una glosa de Quaresma del «Xenius», i a la nit, com que a Betlem haurem contemplat les *cocottes* devotes, en «Xenius» ens haurà parlat de l'home que treballa i juga, i trobarem a la taula uns marescs que tenen unes admirables condicions afrodisíiques; a la nit, estimada meva, tornarem a pecar.

Però això no és raonable—objectarà vostè, estimada amiga. Oh, no!... El pecat, o l'amor, no té res que veure amb la raó. Molière, aquell gran enamorat, escrivia:

*“Tout celà la raison me le dit chaque jour.
Mais la raison n'est pas ce qui regla l'amour!”*

I la Quaresma esdevé un pretext més per a l'amor. Així, a França, de la *Mi-Carême* n'han fet un segon carnaval, i aquí, en la nostra morigerada ciutat, els balls de pinyata cada any se tornen més bojós. ¿No recorda, amiga, la tercera nit de carnaval de la seva quieta vila?... El jovent menestral, durant el Carnestoltes, ignoro per quines raons, se posa berretina, la roja berretina empordanesa! El dimarts, al tocar les dotze, la giren al revés, i sembla, aleshores, negra com és, una gorra de sagristà. Les berretines girades, les berretines negres són l'anunci de que la Quaresma ha començat, i el jovent balla més furiosament, ingereix més copes, crida, corre, esbalota, perquè'l carnaval fineix, i el ball i el vi i l'amor ja són pecats.

Jo recordo ara una obra del jesuïta Sánchez, sobre moral, en la qual aquest plantejava una serie de qüestions matrimonials, en les quals no hi faltava el de si la Quaresma era època de veda amorosa, i de si, en els divendres, el dejuni s'extenia fins a la cambra matrimonial. El jesuïta se declarava contrari a l'abstinència, emperò prohibia els excessos i certes complicades escenes. Savi jesuïta!... Ell sabia que, si la Quaresma prohibeix la carn, imposa la llagosta, i que si, mentres dura, les arbitrietats amoroses són interdites, en canvi, ben aviat arriba la Pasqua i amb ella la llibertat per a totes les barreges.

La Quaresma, doncs, té tot l'encís de lo prohibit.

—Quina llàstima!—deia una heroïna de Sthendal, tot prenent un gelat,—que això no constitueixi pecat!

La dama sthendaliana ignorava que, durant un parell de mesos, l'esglesia aixeca a categoria de pecat tot lo que pot constituir joia per a qualsevol dels cinc sentits. Quina pau voldria que trobessin els meus nervis en una vila on menjar un *roastbeef* fóra nefanda sensualitat!

No, jo no puc recollir-me en la quietut quaresmal d'una vila on me fóra temptació; perquè en mi, senyora, m'encén més la luxuria la virtut, que'l vici. Una senyora, anant a les quaranta-hores, m'exalta més que una de aqueixes xicotes que passen per les rambles totes plenes de la pedanteria de la carn.

Resi, doncs, per mi. Quantes vegades? Al menys una vegada al dia, senyora.

PARADOX

Una metida

Els «ecoistes» d'*El Dia Gráfico* no saben res de res. L'altre dia canviaven el nom del cèlebre Bartrina, l'escèptic poeta català, i li deien José M.^a No era errada de caixa, perquè més avall repetien la *metida* amb la mateixa desaprensió.

Que aquestes coses, al tractar de gent de Catalunya, les diguin els periodistes madrilenys, que confonen en Rusiñol diputat amb en Rusiñol artista, se comprèn... fins a cert punt; però que això li passi a un escriptor català amb pretensions d'intel·lectual, això no té perdó d'en Fabra.

José M.ª Bartrina! Pel camí de desbatejar a la gent, preparem-nos a llegir coses estupendes en les planes del diari del carrer de la Boqueria. Com si diguessim: Pablo de Campoamor, Mariano Becquer, Francisco Zorrilla o Gustavo Espronceda.

Els «ecoistes» d'*El Dia Gráfico* es queixaven, no fa gaire, de la poca gràcia que gasten ara alguns setmanaris humorístics... Naturalment, si els que fan «ecos» trascendentals en els diaris seriosos la tenen acaparada.

José M.ª Bartrina!... Jesús, María i Josep!

Com si ara nosaltres diguessim: «Ha deixat de formar part de la redacció d'*El Dia Gráfico* el poeta Josep Maria Montaner.»

Una consoladora diferència existeix, a pesar de tot. I és que an en Joaquim M.ª Bartrina, encara que li treguin el nom, per això no li *quitarán* la nomenada.

EL VENT

Hi ha hagut disfresces com cada any; s'ha fet una rua una mica més lluida que la dels anys anteriors; s'ha enterrat la sardina en dimecres de cendra, després d'haver enterrat en Carnestoltes, al cant de:

«A setze, a setze, a setze el vi.
En pobre Carnestoltes s'acaba de morí»,

i *El Dia Gráfico* i *La Vanguardia* han publicat les «Notas de sociedad» una miqueta més cursis i extenses que d'ordinari.

Com pot veure's, per lo transcrit, a la setmana no li han faltat atractius, ni al cronista tema per a desenrotllar, sobre tot si ho fos de salons, com els senyors Boy i Donner, dels abans nomenats diaris *La Vanguardia* i *El Dia Gráfico*.

Però tots els temes i tots els atractius s'han esvait. Han sigut anorreats per un altre que'ns ha baixat del cel: el vent, que ha sigut l'amo i senyor de la setmana.

I que no ha sigut un carinyós ventijol que fes moure graciosament els rínxols ornats de les testes femenines, ni un ventet d'aquells que anomenen fresquet; ha estat un vent ventós; més encara, un senyor vent.

Nosaltres hem tingut ocasió de contemplar-lo en tots sos aspectes, i de veure-li fer totes ses habilitats en la terra i en el mar, a ciutat i en la muntanya.

—Et sembla que farà gran cosa, aquí, en Pous i Pagés?
—Home... Fa *Patria*, què vols més?

Això té una explicació, i és que li hem corregut al darrera, com les damiseles barcelonines ho fan amb les persones reials, i com que'l vent no s'amaga, mentres ha sigut aquí, ens ha recreat els ulls, les orelles i tota la part de còrpora que duiem al descobert.

El vent juga amb la mar com l'aimant amb la senyora. Comença fent-li unes lleugeres pecigolles, i ella es posa frisoa; això enardeix an ell, que l'emprèn a pecics que la fan botar; després vénen les patacades que deixen senyal, i uns petons llargs i profons com xucladors, que si en uns s'emporten l'ànima, en altres engoleixen barques.

Després, l'aimant, marxa; l'estimada s'adorm i queda tranquila, sols amb un lleuger panteig; igual, igual que la mar.

De la terra, el vent, aima més que tot les carreteres, les vies fèrrees i els sorrals. Per les carreteres hi corre com un boig, despertant als traginers, que dormen dintre'l vehícol, omplint-los-hi, a l'obrir-los, els ulls de pols; d'aquella pols que fa córrer al davant séu, com un xicotet un cèrcol.

En les vies fèrrees hi té una altra diversió, i és fer vibrar els filferres del telegraf. Com li plau sentir aquell nyiiii..., tan penetrant! També li agrada empaitar els trens i fer anar el fum cap endavant.

En els sorrals hi balla una mena de dança serpentina

fent remolins, i papallones, i paperines, amb els vels de sorra fina que aixeca delicadament de terra.

Després els sorrals esdevenen completament canviats; sembla un pis amb els mobles diferents. El sostre és el mateix; les parets sense variants; el lloc d'emplaçament igual; però no és allò.

A ciutat hi hà molta broma; per alguna cosa les ciutats són llocs d'esbarjo, ensemps que de treball.

A entrada d'hivern juga amb les fulles seques, fent-les rodolar, alçant-les, apretant-les perque cruixin; per Carnestoltes aprofita els paperets, ja usats, lo mateix que un trinxeraire. Entrada la primavera utilitza com a fletxes la polsina de les boles dels plàtans i les clava als ulls, a la gola i als forats del nas dels pacífics ciutadans. A l'estiu juga amb la pols i amb els berrets de palla que roden com si fossin duros, fins a trobar un clot d'aigua, que ha deixat aquell fanguista de la manguera.

En totes les èpoques de l'any li plau arrencar persianes, fer caure teules, volcar testos i tafanejar baixant per les xemeneies.

També li plau despertar als que dormen, fent per sobre dels terrats i per l'interior dels cel-oberts uns xiulets tan estridents i perllongats que farien denteta a qualsevol colomista.

Però allà on hi hà que veure'l és a muntanya. Un hom se fa compte tot seguit de que's troba en els seus dominis i que, senyor mal humorat, reptat, flagellat, es passeja amunt i avall; àdhuc trenca alguna cosa.

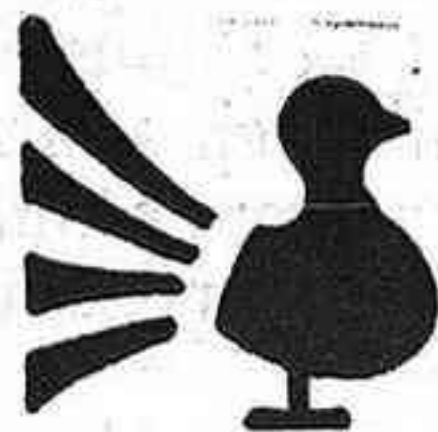
No és aimant dels forasters, i així, quan hi arriba algun impertinent, se gira contra ell, i, si no'l pot tirar a terra, li arrebaça el capell si és home, o, si és tracta de dona, li aixeca les faldilles.

No vol que sapiguem com maltracta als alterosos pins i als nobles roures; no li plau que sapiguem com humilia les canyes cantarines; no vol testimonis d'aquell cruel abatre avui el xiprer centenari, demà el lladoner corcat; l'altre, l'olivera retorçada; arbres tots ells, que amb els anys se'ls ha endurit l'espina i tenen que pagar la pena de no haver pogut blincar-se quan passava el seu senyor.

I aquest passa, i torna a passar; puja als alterosos cims; baixa a les valls profundes, i quan està cansat, crida a la seva germana, la pluja, per a que goreixi les ferides que ha causat, i corre, rabent, cap a un poblet que ha vist i del qual vol endur-se'n una teulada.

Felicitem-nos tots d'haver-lo tingut per hoste.

R. REVENTÓS

Del jardí dels humoristes

UNA INTERVIU AMB EL PARE ETERN

Tres mesos seguits el meu diari va endevinar les variacions atmosfèriques; quan anunciava pluja, plovia; quan deia «el dia tal nevarà», nevada segura. Sempre l'encertava!

Intrigat davant d'un fet tan extraordinari, un diumenge a la tarde me'n vaig pujar al cel i vaig preguntar a Nostre Senyor:

—Digui i perdoni: ¿com pot ésser que l'astròleg del meu diari, amb moltes setmanes d'anticipació, endevini sempre'l temps que ha de fer?

—Molt senzill—respongué el Pare Etern, acariciant-se els pèls de sa llarga barba.—Vostè és solter?

—Sí, senyor... mentres vostè vulgui.

—Doncs, essent solter, ja haurà observat que és un amoïno haver-se de triar un mateix el menjar de cada dia. Cansat de dir a la minyona: «Avui vui ous ferrats», «Avui fes-me vedella amb pèsols», a l'últim vostè acaba per dir: «Fes-me lo que vulguis» i prefereix que li donguin els menús engiponats... No és veritat?

—Sí, però què vol dir amb això?

—Que jo'm trobo en un cas semblant. Cada dia me preguntava: «Quina temperatura engegaràs avui?... bon temps?... variable?... calamarçada?...» I em trobava, molts cops, que havia de rumiar una bona estona abans de decidir-me. Quan, vetaquí que un dia va venir-me als dits un diari—que deu ésser el que vostè llegeix—i vaig llegir-hi uns pronòstics atmosfèrics per al mes que anavem a entrar: «del 1 al 7, calor; del 7 al 22, pluges; del 22 al 30, vents...» Ja'n vaig tenir prou. Desde llavors, cada matí, abans d'anar a obrir les aixetes corresponents, m'entero de lo que diuen els savis del diari. Quina necessitat tinc d'amoinar-me en combinar alternatives si els homes me les donen fetes?

M. I A. FISCHER

Historia d'un "confetti"

contada per ell mateix

—El meu pare fou el cilindre; la meva mare, la màquina taladradora. Tots dos devien ésser gent forta i resistent, perque varen tenir molts fills; els meus germans se compten per mil·lions de mil·lions.

Vareig veure la llum del sol, allà, a Anglaterra; al país de les alegres comares.

Així que vaig néixer, petit, rodonet, alegre i bufó, aixerit com un pèsol, va estranyar-me una cosa: que tots els germans ens diferenciessim de color; l'un sortia vert, l'altre blau, l'altre roig... I a tots devien fer-nos beure aiguardent, perque, com als gocets falders, al néixer, ja'ns van dir que no creixeriem més.

Jo era tot blanc, nèt i estiradet; semblava un llençol per a un lletet de pussa. Al cap de poca estona d'haver vist la llum, varen ficar-me dins d'una gran caixa; més tard, de la caixa, vareig passar a un sac. El en sac varen tenir-m'hi molts mesos—Cristo, i quin avorriment!—fins que, un dia, en companyia de molts altres germanets, van enviar-me a Barcelona. Tres setmanes vareig estar hostatjat al carrer d'en Raurich, en una botiga que'n diuen «El Ingenio».

I aquí comença, en realitat, la meva vida; vida curta, rapidíssima; però intensa i gloriosa, a jutjar per les emocions fortes que vaig haver de passar. De mans del boti-

gueret vaig saltar a mans del fill d'un banquer. Era un dimarts de Carnestoltes a la tarde; vaig trobar-me col·locat, sempre en companyia d'una pila de germans meus, en un cotxe ple de joves alegres. Era jovent de l'aristocràcia; entre ells hi havia un quinto. Van obrir-nos el sac i... cap a la Rua falta gent!

Allí vàrem ésser els reis de la festa, i allí vaig tornar a veure la llum. El quinto de quota va ficar grapada a dins del sac i aviat vaig veure'm voleiant, cofoi i majestuós, per l'aire, en mig de l'esbogerrat xivarri del passeig.

I la sort no és de qui la busca... Mentre els meus germanets queien a terra i morien trepitjats, entre la pols, barrejats amb les matxucades serpentinaes, jo anava a caure suaument, blanament, a la pitrera fina i delicada d'una viudeta jove i fresca. L'escot era molt pronunciat i jo, furtivament, vaig poguer col·locarme a pleret en el dolç amagatall. M'hi trobava tou, m'hi trobava tebi com entre dos colominets... i allí em vaig adormir.

No sé com va ésser que l'endemà em despertés l'orga d'una església. La meva viudeta resava amb devoció; havia canviat de trajo, però jo no m'havia mogut del plàcid amagatall. A l'agenollar-se quan tocaren el *sanc-tus*, la meva amiga degué sentir un estrany pecigolleig, i amb els seus ditets rosats va llençar-me fòra... Al

mateix temps una ventada d'aire impregnat d'incens va venir de la sagristia. Aleshores vaig enfilarme amunt, amunt, davant de l'altar major.

Petit, rodonet, alegre i bufó, devia semblar una hostia d'un temple de Liliput.

Voleiant, voleiant, vaig anar a parar a la flama de un dels ciris, i allà vaig fer la mort del mosquit.

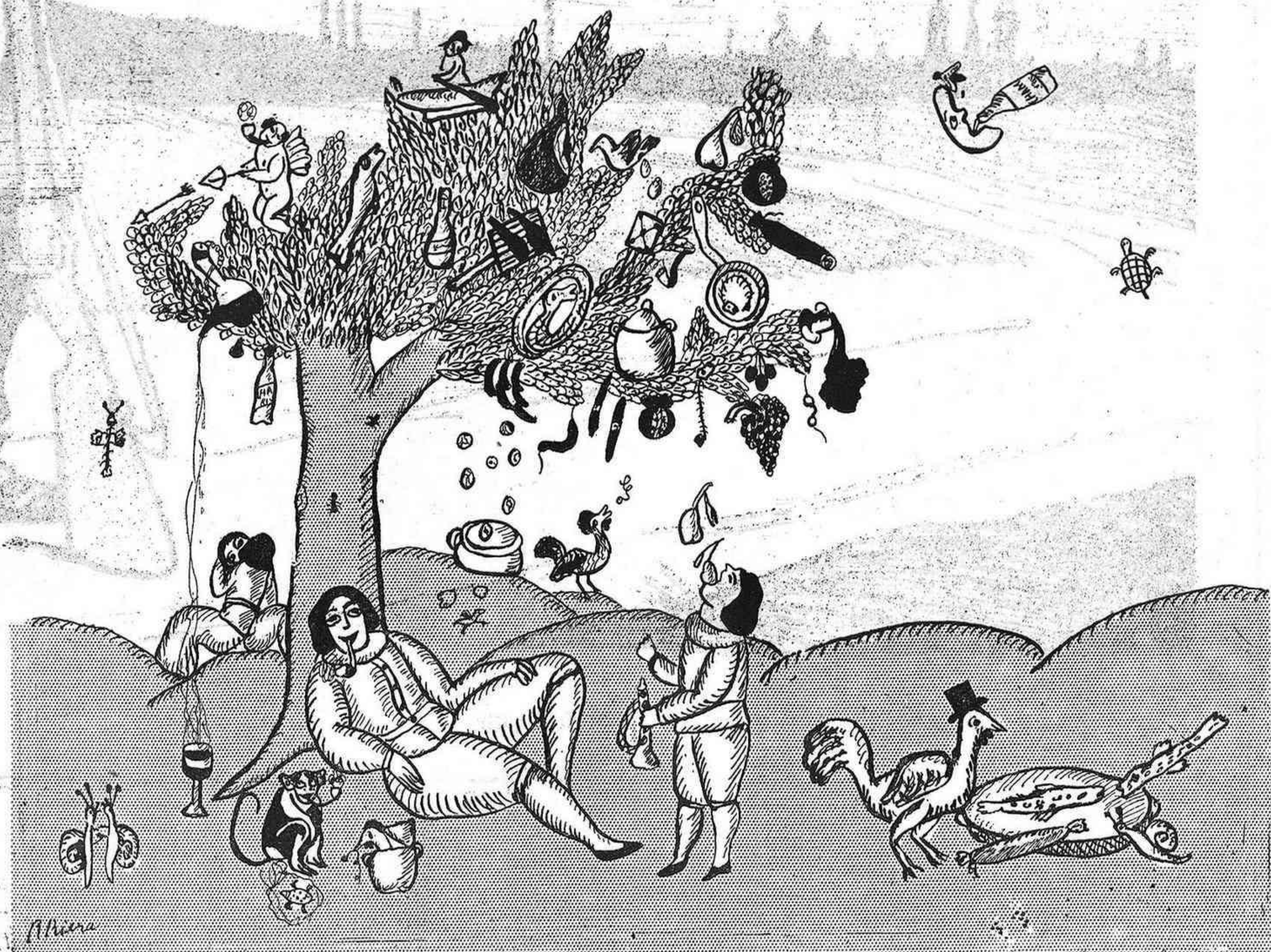
FRA NOI

GLOSARI

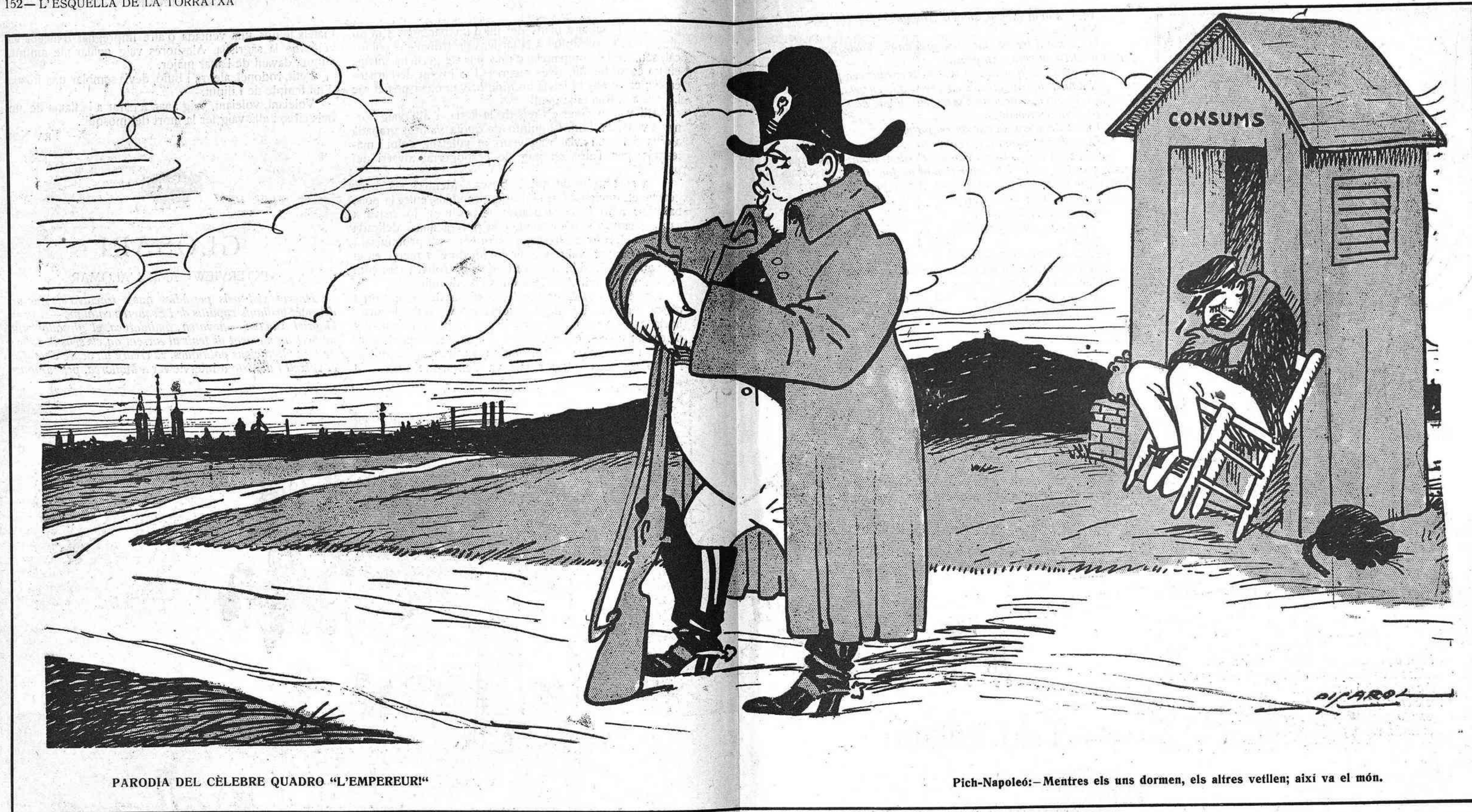
«INTERVIEW» AMB L'ALOMAR

Havent vist pels periòdics que's tractava de que un dels més brillants capdills de l'Esquerra catalana—el gran Gabriel Alomar—anava en candidatura, el glosador, que no pert un moment de tenir al corrent an els seus llegidors de les palpitations polítiques, va creure un deure d'agafar el vaixell i anar-lo a interviewar a Mallorca, per sapiguer

ART DECORATIU

Alegoria del Dimecres de Cendra.

PARODIA DEL CÈLEBRE QUADRO "L'EMPEREUR!"

Pich-Napoléó:— Mentres els uns dormen, els altres vetllen; així va el món.

el què i el com de lo que pensava fer an aquests trànsits.

El viatge amb el «Jaime I» no ha pogut ésser més venturós. Mar riçada, vent del sud, etcètera, etcètera. L'arribada també fou bona. Els mateixos mallorquins de sempre, esperant el vaixell, com sempre, i l'acolliment an el glosador no podia ésser més afectuós. No tant com quan arriba en Weyler, però curtet i afectuós.

L'Alomar dormia. Eren les set, i per més de l'Esquerra que's siga, a les set són hores de dormir. La democràcia també dorm les hores que li corresponen. L'Alomar, un cop despertat pels crits que li feu el glosador, va saltar del llit, va rentar-se, va posar-se aquella corbata, i ens va fer passar a la sala bona.

Aquí podríem descriure la sala, però no anavem per

descripcions. La política no és descriptiva. Ha d'ésser acció i res més que acció. Hi havia, sí, al damunt de la taula alguna penyora honorària d'antics esplais de poesia; hi havia els mobles corresponents, i es veia bé que en aquella casa hi vivia un home de lletres. Tot era concís i sever, com correspòn a un home de lletres.

L'Alomar ens senyalà que seguessim.

—Aon?—li vàrem dir.

—Allà on pugui. Tregui un pilot de periòdics i asseguis de la manera que pugui.

Vàrem treure el «Rivadeneyra», vàrem seure i vàrem preguntar, i no'ns en vàrem anar per les fulles.

—Senyor Alomar, què pensa de la república?

—Que soc fervent republicà.

DUBTE CRUEL

—ja m'agrada, ja, aquest jove, però... ¿i si després resulta que és fill del bisbe?

—No esperava altra resposta de vostè. Sempre, el gloriador, l'ha tingut per un grandíssim fervent. Però digui: vostè creu que vindrà aviat la tal república?

—Farem tot lo possible, però no li podem assegurar. Depèn de l'educació del tal poble, i depèn de tantes causes que serien molt llargues de contar. Ademés, guardem el secret de moltes coses que no podem dir.

—M'agrada perquè parla clar. Digui: què'n farem de l'autonomia?... Vostè creu amb l'autonomia?

—Hi crec segons com i de quina manera. L'autonomia pot ésser bona o pot no ser-ne. S'ha d'anar molt en compte com se dona o com se pren. Si el poble està preparat, que se li dongui, i sinó que esperi.

—I vostè creu que n'està, de preparat?

—Segons lo que entengui per preparació.

—I que entén, vostè, per preparació?

—De moment, no se m'ocorreix. Torni d'aquí a vuit dies i li donaré la resposta.

—I vostè pensa parlar molt, a les Corts?

—Sempre que'n tingui ganes.

—Perfectament. D'això se'n diu claretat. I a qui pensa combatre?

—Veurem.

—Maura no!, eh?

—Maura, mai!

—Els altres, no?

—Els altres tampoc.

—Es dir que vostè pensa ésser independent.

—Segons com i de quina manera. Jo militaré allà on vulgui i faré lo que a mi em sembli.

—Això és molt atrevit, senyor Alomar.

—No hi fa res.

—Deixi-me-li fer les darreres preguntes. Vostè pensa fer la política en vers o en prosa?

—Als amics els tractaré en vers i als enemics en prosa.

—N'haurà de tractar més en prosa que en vers. I què desitja, vostè, que s'obrin les Corts aviat o que no s'obrin?

—Ja estan convocades.

—I n'està content de que ho estiguin?

—Es molt compromès, el contestar-li.

—Té molta raó, senyor Alomar. Perdoni la meua imprudència. Els periodistes no tenim aturador. Hi ha preguntes que no tenen de contestar-se. Anem per una altra. Vostè pensa anar a Madrid aviat?

—Quan me cridi el país.

—I si el país està enrogallat?

—També.

—Vostè hi creu amb el país?

—Jo hi creuria molt més, si el país no fos tant creient.

—Que no té creïncies, vostè?

—Anem a pams. Si per creïncies creu creure en bisbes, canonges, rectors i demés, li diré que tinc els meus dubtes; i dic dubtes per no ofendre lo que'ns varen ensenyar els nostres pares.

—Vol dir els pares de l'església?

—Fa temps que no hi vaig a l'església.

—No li aprobo; però anem seguint. Quines són les primeres mocions que pensa vostè fer en les Corts?

—An això ja puc contestar. Penso que primerament es voti una subvenció per a la «Lliga del bon mot». Carai! i que's voti depressa. Una altra pel diccionari que s'empatolla mossèn Alcover, i una altra perquè's designin uns quants noucentistes vitalicis.

—Tot això està molt bé, senyor Alomar. Li dono tant mercès per la seva galanura i per la seva amabilitat. Ha parlat clar i sense retòriques. Ara no més me queda un dubte: si publico aquesta entrevista, vostè me la desmentirà?

—Podria ésser.

—Alabat siga Déu!... Faci el seu fet i Déu hi siga.

XARAU

Teló enlaire

PRINCIPAL.—La funció de gala, cinquantenari de *L'Esquella de la Torratxa*, a tota orquesta, resultà un aconeixement. Concorrença, aplaudiments per a tothom... Demanin!

—Demà, programa Rusiñol, amb quatre obretes de les més aixerides del seu repertori; dues sarçueles, que dirigirà el mestre Pérez Cabrero, i dues comedies sainetesques: *La lepra* i *L'homenatge*.

LICEO.—L'abstinència és pràctica de Quaresma per tot hom, menys pels concurrents al «Liceo», que s'abstenen els dies de carnaval, i tornaràn a menjar carn pecadora aqueixes set setmanes de Quaresma. La carn, esca de pecat, de la Czaplinska i de l'Ivanisi tornarà a fer-nos oblidar l'obligació que tenim d'estar tristos.

Demà, començarà el regnat de l'alegria, amb *Eva*.

NOVEDADES.—Ahir, dijous, degué tenir lloc l'estrena de la fantasia en un acte i cinc quadros, *De España al cielo*, lletra de Palmero, musica dels mestres Jiménez i Padilla. Se'n parlarà la setmana entrant.

AUDITORIUM (*Teatre Intim*).—Gloriosa sessió la del dissabte! Una representació única d'*Ifigenia a Taurida*, presentada amb tota cura i acompanyada d'unes improvisacions musicals per en Granados, per força havia d'interessar als nostres intel·lectuals. A l'àpet exquisit no va faltar-hi ni un *gourmet*. Fou una vetlla aprofitada, de la qual l'esperit en guardarà gratíssima memoria. Del drama punyent d'en Goethe, tan admirablement traduït pel malaguanyat Maragall, no cal fer-ne aquí esment, per ésser cosa sancionada. Sols direm que les il·lustracions musicals foren aplaudides amb sincer entusiasme, que la presentació va ésser esplèndida i l'interpretació molt discreta. La senyoreta Mestres, alçant-se materialment de puntetes tota la nit, fent més de lo que podia. En el paper d'*Orestes*, el modest actor senyor Claramunt, se'ns va revelar un actoraç d'envejables condicions per

a la tragedia; i demostrant que, si estudiava de ferm, pot arribar on sols arriben els escollits. En Jiménez, en Galceràn i en Munt, plens de voluntat i sempre en situació.

— En ensaig, *Caterina*, de Spaak, traducció d'en Pujolà.

ESPAÑOL.—Demà, dissabte, debut d'una companyia de comedia catalana. Estrena del drama en tres actes, *Patria*, original d'en Josep Pous i Pagès.

Formen en el quadro de personal artístic elements prestigiosos de la nostra escena, entre'ls quals podem consignar al galàn còmic senyor Mir.

S'estrenarà decorat d'en Moragas, Alarma i Junyent.

APOLO.—L'obra detectivista del senyor Gabirondo, *Rafles contra Kacson*, va complaure als aficionats al gènere.

Se tracta d'extraordinàries i absurdes aventures de dos lladres rivals. Algunes escenes interessen de debò, suggerint a l'espectador.

NUEVO.—S'ha estrenat una coseta titulada *Para señoras solas*, que, la veritat siga dita, no ha resultat ni per a senyores ni per a senyors. Sort de quatre xistos (alguns insubstan-

—Pesqueu molt, mestre!... ¿què hi poseu per esqué?
 —Oh, és un secret meu!... Ja li diré: hi poso un terrocet de sucre.
 —Però si el sucre es dissol amb l'aigua...
 —Bé, sí, però l'aigua es torna dolça.

cial) i sort, també, de la bona interpretació per part de tots, especialment per part de la Montoro i d'en Quimet.

— Per a avui s'anuncia la primera d'*Institut d'Apicultura*, sàinet líric dels germans Corominas, amb música del mestre Montserrat.

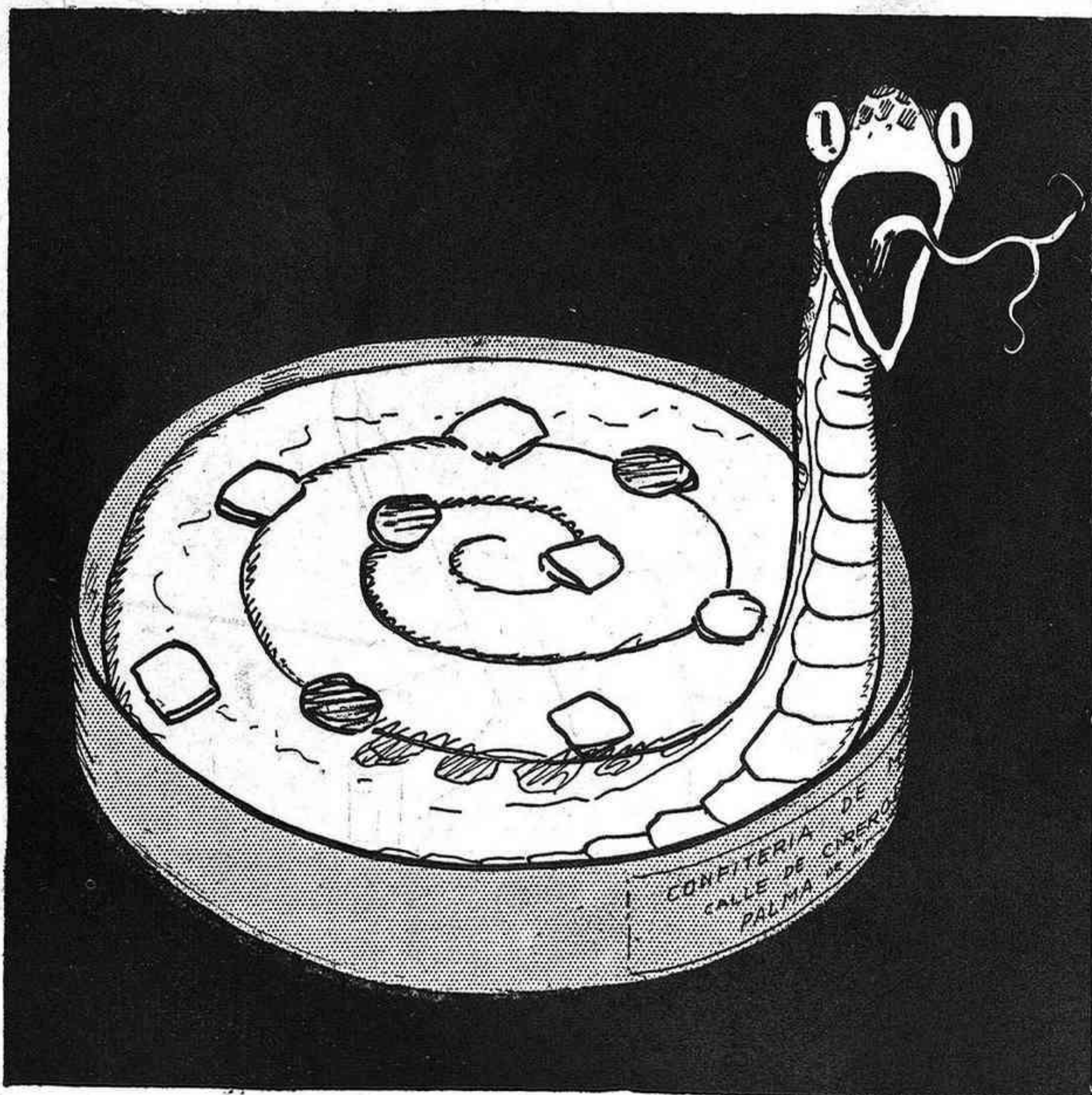

Flors d'El Dia Gráfico

Baix el títol de «Serpentines», un tal Fèlix Garzo ha inaugurat en el diari d'en Fabra una nova secció de ratlles curtes, segurament per a substituir el desaparegut «Horario poético».

Vegin-se algunes estrofes:

*«Dicen malas lenguas,
lenguas viperinas,
cosas peregrinas
que no pueden ser,
como, por ejemplo,
la traición sin nombre
para echar a un hombre
y ponerse él.»*

BROMETES D'UNA SERPENT

—Vostès pot-ser es creuen que això és una ensaimada?...
Doncs és una servidora, que s'ha disfregat.

*Eso no es ciervino,
aunque es muy corriente
entre cierta gente
de mediana luz;
mas yo considero
que si tal ocurre,
la Cierva discurre
como un hombre ful.*

*Vuelva al monte agreste
con sus ilusiones
y aprenda nociones
para gobernar,
y cuando las tenga,
si de sabio pasa...
gobierne en su casa,
que es más natural.»*

Jo't toc, Fèlix Garzo, això és inspiració, metre, sàtira i vivor periodística!

Torni-se'n, senyor Garzo, *al monte agreste con sus ilusiones*, com vostè sentenciosament aconsella a l'altre.

Quan en Montaner, amb fervor monàrquic, demanava per a don Alfons de Borbón *un poeta, un poeta y una lira* no crec que pensés precisament en vostè.

Afortunat Montaner, ell ha trobat un venjador, i des del seu exil periodístic deu somriure de gust.

Ara tots els lectors d'*El Dia Gráfico* l'enyoraràn.

Bodegón

(recó de rebost, en català)

La ciutat ne té molts, de rebosts, en son sí: el Born i Santa Caterina; Sant Antoni i el «Ninot»; els de Sans i els de Sant Andreu; els de Gracia i el de la Barceloneta; el del Poble Nou, el del Clot, el de Sarrià... Però el gran, el rebost típic, és un sol, i cap més: la Boqueria, per mal nom, de Sant Josep.

A la Boqueria s'hi entra pel passatge de la Virreina; és un indret que val més or que no pesa. Té una cara com no'n corren a Barcelona, de tan senyorials i ben deixades, i sobre tot de tan modestes, car s'amaga dels vianants per les Rambles, reculant entre les altres cases, per molt que l'atregui la flaire de les flors que les xamoses jardineres li posen al davant. Les barraquetes dels memorialistes criden forsa moces enamorades, que són l'encant del vell casal; quan no hi hà moces, els seus ulls (representats per balcons) se recreien mirant aquella peixera plena de gerros de taces i de xicres, que s'alça graciosament a sota d'ells.

En el passatge de la Virreina s'hi veuen peces de roba, fetes amb teixit de l'anomenat cretona o teixit simplement; també s'hi veuen sabates no

CHOR DE MUNICIPALS JOVES

—¡Oh, qué vida tan doliente,
válanos Nuestro Señor,
la vida del asistente
de rechidor!

a la mida, i sobre tot, en una pasticeria, aquells inefables llonguets de mantega, que'ns han endolcit moltes sortides de col·legi. També hi ha una taula d'aigua i anís, més d'aigua que d'anís, perquè la seva parroquià, quasi bé tota femenina, es més aficionada a l'aixarop o a l'orxata que a les copetes de «Valls» o de canya de l'Havana.

A la sortida del passatge hi ha un eixam de velles i de moces, que ofereixen amb santa insistència i per preus inverossímils les viandes més barates i els objectes sense preu. Teies, pebrots, taronges verdes, llimones arrugades, escarxofes, flors de paper fi i peces de brodat, són ficats als ulls de qui brolla del passatge.

I ja som al recó del gran rebost de Barcelona, del qual volem parlar avui. És el local on abans hi havia la pescateria i ara hi venen les despulles. Se tracta d'un cobert rodó, col·locat al mig d'una placeta, tota plena de botigues i parades.

La primera d'aquestes, que's veu, trenca el cor; és un escorxador de colomins. Sempre hi ha tres o quatre víctimes desplomades i amb un trau al coll; al costat seu llueix la sang ficada dintre de xicres.

Però no deu ésser tan cruel com això, l'amo de l'establiment, car la gavia dels colomins vius està sota'l catafalc, de manera que aquests no poden veure ni sospitar la trista mort que'ls espera, i es mengen les besses tranquil·lament.

Davant hi ha uns bacallaners, un carnicer que té un goç d'aigües, gras com un porc; un altre bacallaner i una dona que ven olives i cigrons.

Però, entrem dintre la rodona; el nostre mai prou alabat Municipi ho ha endagat d'allò més bé. Tot de marbre; tot aixetes. Sinó fossin els adornos naturals que hi posen les venedores semblaria una piscina.

Dits adornos consisteixen en perdis de bè penjades pel ganyot. Una perdiu de bè sembla talment una esponja sonrosada, i si un no sabés que és bona per a menjar i s'ha de coure, li faria enveja per a rentar-se la cara.

Sota la perdiu hi ha aquells fetjaços que semblen pedres de color de vi. Els veus lluents, immòbils, amb aquella tranquil·litat. Ningú diria que tinguessin el fel tan gros.

Els ronyons s'ha de confessar que és la despulla més

elegant; per això es mengen a l'anglesa, amb «Xerès» Com a color, no tenen res de particular; però aquella forma de mongeta, o de fava, és certament agradable. Després, són molt perfumats.

Les potes de bè blanques amb els unglots negres, i les de vaca amb els unglots sonrosats, ens fan pensar en aquell amo que va trobar el *Lazarillo*, el qual assegurava ésser la millor menja de la terra.

En gibrelles se veu allò, que ho anomenarem en castellà, *criadillas*, i que no volem tocar.

Les blanques tripes prenen les formes més variades, i tan aviat se semblen a un rusc de vespes, com a una tova catifa, com a un llibret d'anar a missa.

Finalment hi ha les testes de bè, totes pelades, sols amb una miqueta de pell al morro, i mirant amb aquells ulls tant dolços, com si demanessin compassió després de morts.

LETTA

L'anunci de festes, a Barcelona, continuà tenint més eficàcia per a fer ploure que les pregaries *ad petendam pluviam*, qual descrèdit va creixent de dia en dia.

Tant si és per la Mercè com per Santa Tarumba, així que els barcelonins tracten de fer una mica de xerinola, l'encarregat de la política hidràulica celestial no sab estar-se d'encarregar-nos la paternal regadora.

Ja cal que l'Institut agrícola de Sant Isidro en prengui bona nota d'això, per a quan els camps o vinyes dels seus associats necessitin aigua.

No hi ha millor remei.

Es probat.

Y muchos miles de personas lo saben.

L'uniforme que vesteixen els exploradors barcelonins ha sigut registrat amb tots els requisits, com qualsevol marca de

fàbrica, i per lo tant no podrà usar-lo ningú que no perteneixi a la pintoresca institució.

Aquesta mida, tan previsorosa com prohibitiva, és també ben innecessària.

No creiem que mai ningú,
sent el Carnaval passat,
hagués tingut el poc seny
d'anar pel món disfregat.

Un amable comunicant ens recomana que no deixem passar per alt el fet d'en Pich, a la Casa de Maternitat, essent accidental.

No val gaire la pena, però, vaja, perquè no's cregui que no'l volem complaure.

Diu que en Pich, lerrouxista dels de la flamarada, acompanyat dels radicalíssims regidors Mesa i Juncal, va apadrinar un bateig catòlic.

Amb la criatura als braços, l'il·lustre electricista, va portar-se, en el temple, mateix que un congregant del Sagrat Cor.

I, al deixar la pila baptismal, diu que va dir, tornant el bordegaç a la llevadora:

—Vaja, Déu te faci ben catòlica, ben apostòlica, ben romana... i ben radical.

Poc a poc, de la redacció d'*El Dia Gráfico*, van desapareixent els primitius redactors, aquells galants xicots amb els

—Sí, home, preneu un tall de botifarra i un troç de pa.

—No, gracies... Pendré la botifarra sola; no m'agrada barrejar en divendres.

quals en Fabra s'havia proposat fer un diari «eco» de la jove intel·lectualitat catalana, traduïda al castellà.

Segons sembla, és la direcció primmirada i descontenta qui s'encarrega d'aqueixa selecció al revés.

Comercialment, convé que *El Dia Gráfico* sigui un orgue de la menestralia rural, que paga les subscripcions per semestres avançats; però d'això a que no més serveixi per a embolicar cigrons, hi va el pès d'en Soler de Sojo i tota la llargada d'en Montaner—que ja és dir molt—de diferencia.

Ha causat fonda sorpresa, als actuals regidors de Barcelona, la trista nova d'haver mort en la major misèria un bon senyor que havia sigut regidor d'aquesta ciutat.

En altres èpoques, aquests extrems no sorprenien a ningú. Avui és diferent.

Abans, l'administrà a un poble,
constituïa un sacrifici;
però avui, per molta gent,
és un productiu ofici.

El dissabte prop passat tingué lloc, en el teatre «Español», l'últim dels balls de màscares organitzats pel simpàtic Vidal Milà, de la casa Aurigemma-Cañadó.

Com mai, estava esplèndid de distingida i nombrosa concurrència. Eren moltes les disfrees de bon gust, i molts i molts els trajos de capritxo i demés que s'hi lluien. Amb èxits d'aquesta mena creiem pot donar-se per satisfeta l'empresa.

No hay mal que por bien no venga.

Als pobres pescadors els causa grans perjudicis una plaga de dofins i cetacis de regular tamany que, atrets segurament per la propaganda que fa l'«Atracció de Forasters», s'han enamorat de les nostres costes.

En canvi, al qui sàpiga pescar d'aquests animalots, se li presenta ocasió de fer un bon negoci.

Fins al nombre de doscents,
nostre Concell Provincial
li donarà, per cada un,
set pessetes i tres rals.

La celebrada actriu catalana donya Maria Morera, ha deixat de pertànyer a la companyia de teatre castellà Villagómez. Que consti.

Que'ls consti, sobre tot, als empresaris catalans.

Es precis, per major gloria
del Teatre Català,
que tornin les colometes
al primitiu colomà.

Un particular ha presentat a l'Ajuntament el model d'un nou invent per a aturar automàticament els automòbils.

Amb aquest són molts, no recordem quants, els aparells nacionals i estrangers inventats amb el mateix objecte.

Però, per ara, no sabem que se n'haja posat en pràctica cap.

Pot-ser és perquè no n'hi ha cap que reuneixi les degudes condicions d'absoluta seguretat i previsió.

L'ideal, en aquesta mena d'aparells per a parar els autos, fóra'l que's pogués portar a la butxaca, com un encenedor automàtic, i que's disparés sol en els moments de perill.

A veure qui l'inventa aquest.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

DR. BEARSON**Segunda edición****OBRA NUEVA****ETERNA LUNA DE MIEL**

SECRETOS DEL LECHO CONYUGAL

CARTILLA HIGIÉNICA PARA LOS

RECIÉN CASADOS

Un tomo 8.º, ilustrado

UNA peseta

**TRABAJO
Y RITMO**

por K. BÜCHER

:: Traducción di-
recta del alemán,

DE

J. PÉREZ BRANCES

Un tomo

Ptas. 7

NOVISSIMA

**ORTOGRAFÍA CATALANA
VOCABULARI ORTOGRAFIC**

PER A. ROVIRA I VIRGILI

1'50 pessetes

NOVEDAD

EDUARDO ZAMACOIS

TEATRO

Un tomo

Una peseta

Novedad**= PROSAS =**ANTOLOGÍA DE LOS MÁS BELLOS
CAPÍTULOS DE LAS OBRAS DE
GÓMEZ CARRILLO

Un tomo

Ptas. 1

**DICCIONARI
CATALÀ - CASTELLÀ
&
CASTELLÀ - CATALÀ**COMPOST EN PRESENCIA DELS DICCIONARIS PUBLICATS FINS
AL DIA I DE LES PRINCIPALS OBRES LITERARIES I FILOLÒGI-
QUES CATALANES, ESPECIALMENT LES D'EN POMPEU FABRA,
I ENRIQUIT AMB ALGUNS MILERS DE MOTS QUE ENCARA NO
S'HAVIEN CATALOGAT,

PER

A. ROVIRA I VIRGILIUN TOMO D'UNES 900 PLANES, IMPRÉS SOBRE UN PAPER
FINISSIM I INTRASPARENT, RELIGAT AMB PEGAMOID
900 planes, 2 centímetres de gruix!!**PTES. 10**

NOTA. - Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútiu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebra a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravíos si no's remet, además, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

DIMECRES DE CENDRA

—Revatúa Judes, quina pudor de bacallà!

Advertim als llegidors es ficsin en el
CUPÓ-REGALO que và en aquest número.